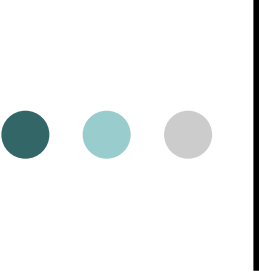

Neslyšící

-
- **Neslyšící** definuje Zákon 384/2008 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob jako *„osoby, které neslyší od narození, nebo ztratily sluch před rozvinutím mluvené řeči, nebo osoby s úplnou či praktickou hluchotou, které ztratily sluch po rozvinutí mluvené řeči, a osoby těžce nedoslýchavé, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotně porozumět mluvené řeči sluchem.“*

Dvojí definice hluchoty

Audiologická definice

- „neslyšící“ – osoba se sluchovou ztrátou, jedinec bez zbytků sluchu z medicínského hlediska.

Kulturní definice

- „**N**eslyšící“ s velkým N se cítí být příslušníky jazykové a kulturní menšiny, která užívá svůj vlastní jazyk (znakový jazyk) a má vlastní kulturu, zvyky...

Formy komunikace:

- znakový jazyk, znakovaná čeština
- mluvená řeč
- odezírání
- daktylotika
- písmo
- augmentativní a alternativní a komunikace.

Kultura neslyšících

Neslyšící lidé tvoří specifickou skupinu lidí, které spojuje velmi silný pocit sounáležitosti

- **Jazyk**
  - divadelní představení, povídky, poezie či vtipy
- **Pravidla chování**
  - komunikační pravidla, jak upoutávat pozornost neslyšícího člověka, jak s ním vést rozhovor, jak si vyměňovat role, jak rozhovor přerušit či ukončit
- **Zkušenosti a zážitky**
  - zkušenosti, které zažili při styku se slyšícím okolím. Neslyšící byli otevřeně či skrytě utlačováni, slyšící se je neustále snažili "předělat" na slyšící
- **Společně sdílené aktivity**
  - kulturní a sportovní akce, akce pro děti i seniory, výlety, plesy, volba Miss a další aktivity

Organizace SP

- **Česká unie neslyšících**
  - <http://www.cun.cz>
- **Federace rodičů a přátel sluchově postižených**
  - <http://www.frpsp.cz>
- **ASNEP Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel**
  - <http://www.asnep.cz>
- **Česká komora tlumočnicků znakového jazyka**
  - <http://www.cktzj.com>
- **Pevnost - České centrum znakového jazyka**
  - <http://www.pevnost.com>
- a mnoho dalších – viz. samostatný soubor

Volnočasové aktivity

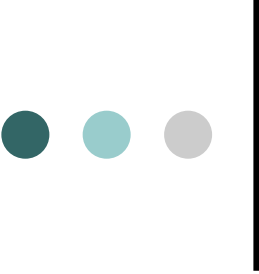
- kluby
- sport – kuželky, fotbal, šipky, ...
  - Deaflympiáda
- divadlo
- film

System vzdelávání u SP

předškolní zařízení, ZŠ pro SP, OU,
SOU, SOŠ, SŠ pro SP, vysoké
školy, volnočasové aktivity

K hlavnímu vzdělávacímu cíli, tj. **zmenšení závislosti** mají pomoci pedagogická opatření v oblastech:

- a) **komunikační** – použití všech možných prostředků, mluvená a psaná řeč, FZJ, neverbální komunikace, piktogramy apod.
- b) **socializace** – učit děti žít mezi ostatními
- c) **rozvoj všeobecných znalostí**
- d) **rozvoj odborných znalostí a pracovních návyků.**

Možnosti vzdělávání

- **Integrace** (individuální, skupinová)
- **MŠ** pro SP
- **ZŠ** pro SP
- **SŠ** pro SP:
  - SOU pro SP,
  - OU pro SP,
  - praktická škola pro SP,
  - Gymnázium pro SP,
  - SOŠ pro SP.

Učitel ve škole pro SP

Porozumění následujícím oblastem:

- **vývoj dítěte v raném období**
- **osvojování jazyka včetně znakového jazyka**
- **znalost všech komunikačních přístupů**
- **hodnocení osvojování jazyka a jeho interpretace**
- **řízení vzdělávání**
- **audiologie**
- **neslyšící komunita**
- **práce s rodinou**
- **spolupráce s odborníky**

Vysoká škola

Bakalářské obory pro SP:

- Výchovní dramatika neslyšících na JAMU v Brně
- Čeština v komunikaci neslyšících na Filozofické fakultě UK v Praze.

Ostatní obory – s podporou.

Komunikační systémy:

(Krahulcová, 2003)

- **orální komunikace** – dorozumívání mluvenou řečí
- **totální komunikace** – komplexní systém, spojující všechny dostupné komunikační formy
- **simultánní komunikace** – kombinace většinového jazyka a vizuálně-motorických doplňujících forem
- **bilingvální komunikace** – dorozumívání ve dvou jazykových kódech (ve znakovém jazyce a mluveném)

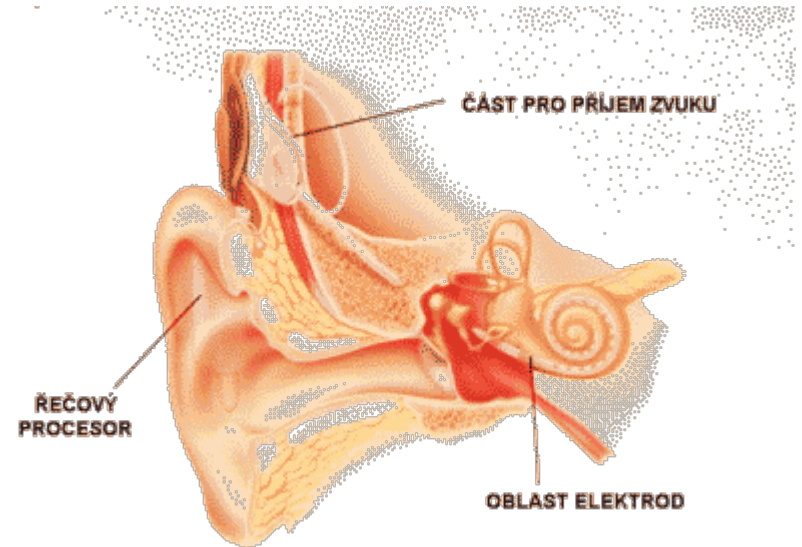
Totální komunikace – prostředky dorozumívání:

- Pomocné artikulační znaky.
- Pantomima, mimika, dramatizace.
- Prstová abeceda.
- Mluvený jazyk – mluva, odezírání, čtení, psaní.
- Posunkové systémy – všeobecně užívaná gesta, postoj těla.
- Znakový jazyk, znakovaná čeština.

Kochleární implantát

- = „elektronické zařízení, které dráždí elektrickým proudem nervová zakončení sluchového nervu v hlemýždi (cochlea).“
- Indikace v případě, že při používání **sluchadla se nezjistí dostatečný rozvoj** (sluch, řeč) a když nejsou poškozeny vláskové buňky.
- **1. implantace – 70. léta 20. století**

1. Zvuk je přijímán mikrofonem v horní části řečového procesoru.
2. Tam je zvuk zpracován do zakódovaných signálů, které jsou vedeny do vysílací cívky.
3. Vysílací cívka vysílá signály přes kůži do implantátu (přijímače/stimulátoru), kde jsou převedeny na elektrické impulsy.
4. Impulsy jsou poslány do svazku elektrod v hlemýždi, kde stimulují vlákna sluchového nervu.
5. Sluchový nerv vede výslednou informaci do vyšších sluchových drah a dále do mozku, který je rozeznává jako zvuk.

Výběr kandidátů pro KI

- stav sluchu a sluchového ústrojí
- celkový zdravotní stav pacienta
- psychologické a sociální faktory
- motivace pacienta a jeho rodiny
- dosavadní způsob komunikace
- očekávání klienta, u dětí i očekávání jeho rodiny.

Předoperační vyšetření

- ORL vyšetření,
- otoskopie,
- audiometrie čistých tónů,
- otoakustické emise,
- BERA (odpověď mozkového kmene),
- vestibulární vyšetření,
- řečová audiometrie (se sluchadlem a bez sluchadla),
- elektrokocholeografie,
- promontorní test (el. vyvolaný sluch. vjem, jen u dospělých),
- zobrazovací techniky (CT a MRI),
- pedagogické a psychologické testy,
- technické poradenství,
- výběr vhodného typu implantátu.

Rehabilitace sluchu a řeči - předoperační příprava

Sledování všech signifikantních hledisek:

- stav sluchu,
- pokroky v řečovém vývoji a v odezírání,
- nadání dítěte pro řeč,
- schopnost koncentrace,
- zájem a schopnosti rodičů pro rehabilitaci.

Nácvik:

- detekce některých hlasitých zvuků,
- odezírání,
- odezíráním identifikovat několik známých předmětů
- snaha dítěte pojmenovat předměty nebo osoby.

Musí být nacvičena **podmíněná reakce na zvukový podnět**

- reagovat na ukončení řady přerušovaných zvuků,
- pojmy nic, málo, dobře, moc,
- pojmy stejný a jiný a rozlišit je.

Programování a pooperační péče

- první programovací sezení 4 – 6 týdnů po operaci – naladění = programování implantátu (také „mapování“)
- během prvního roku opakovaně, a to 10 – 12 x
- cílem programování je definovat dvě hladiny
  - hladinu T = práh (hladinu, kdy pacient začíná slyšet),
  - hladinu C = hladinu příjemného či nejpříjemnějšího poslechu
- postupně – posuzovat schopnosti detekce, diskriminace, identifikace, rozpoznání a porozumění zvuků a řeči.

Následuje:

- **Intenzivní edukace reedukace sluchu a řeči**
- **Dlouhodobá logopedická a týmová péče a sledování edukace**
- **Psychologická intervence**
- **Kooperace centra kochleárních implantací, rodin se sluchově postiženými dětmi, SPC a organizací sluchově postižených**
- **Zařazení do škol**